

PAMI

HANKKEEN ULKOINEN ARVIOINTI

”YSTÄVIEN KESKEN RAKENNAMME POLIITTISTA OSALLISTUMISTA”, ”ENTRE AMIGOS CONSTRUÍMOS CIUDADANÍA POLÍTICA”

Evaluaattori: Daniela Galíndez Arias

Guatemalassa, lokakuussa 2017

SISÄLLYSLUETTELO

Tiivistelmä	2
I. Johdanto	4
II. Evaluaation kohde	6
1. Evaluaation konteksti	6
2. Evaluaation tarkoitus	8
III. Metodologia	9
IV. Evaluaation tulokset ennalta määriteltyjen kriteerien mukaan	13
1. Soveltuvuus ja tarkoituksenmukaisuus	13
2. Vaikuttavuus	15
3. Tehokkuus	17
4. Kestävyys ja sovellettavuus	17
5. Hankkeen tulosten analyysi	23
V. Johtopäätelmät	27
VI. Suositukset	29
VII. Hankkeessa opittua	31

YLEINEN TIETO HANKKEESEEN LIITTYEN

YSTÄVIEN KESKEN RAKENNAMME POLIITTISTA OSALLISTUMISTA

Lahjoittajajärjestö:	Taksvärkki ry (Operación un Día de Trabajo)
Toteuttava järjestö:	El Programa de Atención, Movilización e Incidencia por la Niñez y Adolescencia -PAMI-
Vastuuhenkilöt:	Toiminnanjohtaja: Ana Myrella Saadeh Koordinaattori: Ana Silvia López
Sijainti:	Guatemala
Toteutuspaikkakunta:	Malacatán, San Marcos Coatepeque, Quetzaltenango Morales, Izabal
Evaluoitu aikaväli:	Hankkeen II. vaihe: Tammikuu 2016 – joulukuu 2017
Tavoitteet:	1. Kolmen nuortenliikkeen rakenteen, taitojen ja opitun soveltamisen sekä suunnittelun vahvistuminen 2. Nuortenliikkeiden sijoittuminen osaksi kuntien sosiaalista ja poliittista dynamiikkaa 3. PAMI:n institutionaalinen vahvistuminen
Hyödynsaajat:	13–24 -vuotiaat teini-ikäiset ja nuoret
Budjetti II. vaiheessa:	e 145 000.00

TIIVISTELMÄ

Evaluoitun hankkeen nimi on ”Ystävien kesken rakennamme poliittista osallistumista” ja sitä toteutetaan Moralesin (Izabalin maakunta), Coatepequen (Quetzaltenangon maakunta) ja Malacatánin (San Marcosin maakunta) kuntien alueella. Hanketta toteuttava järjestö on Programa de Atención, Movilización e Incidencia por la Niñez y Adolescencia, suomalaisen kansalaisjärjestön, Taksvärkki ry:n (Operación un Día de Trabajo), avulla ja rahallisella tuella.

Evaluoitu aikaväli vastaa hankkeen 2. vaihetta tai seurantavaihetta, joka on alkanut tammikuussa 2016 ja päättyy joulukuussa 2017. Toisen vaiheen toteutusta varten määritetty budjetti vastaa 145 000.00 euroa.

Hankkeen loppuarviointi toteutettiin ulkoisen konsultin toimesta elokuun ja lokakuun 2017 välillä. Arviointiin sisältyi dokumenttien läpikäyntiä ja kenttävierailuja, joiden tarkoituksena oli tutustua nuorten näkemyksiin siitä, minkälaista edistystä ja ennen muuta muutosta hanke on saanut aikaan niin yksilö- kuin yhteisötasollakin.

Hankkeen tärkeimpien tulosten joukossa on se, että kolme nuortenliikettä ovat säilyneet edellä mainituissa kunnissa ja saavuttaneet tunnustetun aseman kunnanviranomaisten ja muiden institutionaalisten toimijoiden edessä. Nämä kolme liikettä ovat tällä hetkellä esimerkillisiä nuorisotoimijoita omalla alueellaan ja niillä on tärkeä rooli kyseisen väestösektorin oikeuksien toteutumisen valvonnassa.

Haastatellut henkilöt tunnustavatkin nuortenliikkeet välttämättöminä toimijoina lapsuutta, nuoruutta ja nuorten käsitysten positiivista arvostamista koskevissa kysymyksissä. Lisäksi liikkeiden saamaa tukea voidaan pitää hyväksymisen osoituksena, vaikka kuntien hallinnosta käsin tämä tuki voitaisiinkin laajentaa myös taloudellisiin Aspekteihin, mikä puolestaan sallisi nuortenliikkeiden säilymisen.

Yksi aiemmista hanketta toteuttavan järjestön PAMI:n kohtaamista ongelmista oli hankkeen toteuttamiseen varattujen varojen väheneminen. Ensimmäiseen vaiheeseen verrattuna nykyinen budjetti vastasi lähestulkoon vain 50 %:a aiemmasta. Tästä syystä jouduttiin määrittelemään uudelleen hankkeen maantieteellinen laajuus ja toiminnallinen rakenne, mikä johti työsopimusten päättämiseen hankkeen ensimmäisen vaiheen toiminnoista vastanneen henkilöstön kanssa.

Edellä mainitut syyt, hallinnollisten muokkauksen lisäksi vaativat etenemään aikaistetusti nuorisoliikkeiden ”autonomia ja itsenäisyys”-strategiassa. Ja vaikka vielä ei ole mahdollista puhua itsenäisyydestä tai kestävydestä, on tärkeää tunnustaa autonomian taso liikkeiden päätöksenteossa ja tavoissa järjestäytyä julkisten aktiviteettien organisoimiseksi niin koulutuksen kuin vaikuttamistyönkin saralla.

Evaluaation tärkeimmät johtopäätelmät ja suositukset liittyvät nuorisoliikkeiden rakenteiden vahvistamiseen toiminnan, järjestäytymisen ja strategisten ehdotusten saralla. Jokaisen liikkeen tavoitteen tulisi olla kaikkien osallistujien tuntema ja tunnustama. Liikkeiden rakenteen tulisi olla tarkasti määritelty ja jaettavissa valtuuskuntiin, johtokuntiin tai muulla parhaaksi koetulla tavalla toiminnan, vastuualueiden ja ominaisuuksien mukaan. Olisi suositeltavaa, että jokaisella liikkeellä olisi poliittisen vaikuttamistyön valtuuskunta, joka työstäisi toimintasuunnitelman ja kestävyysstrategian ja säilyttäisi kokeneet jäsenet liikkeen neuvonantajina. Yleensä noin 20 ikävuodesta lähtien jäsenet joutuvat etääntymään nuorisoliikkeistä työ- tai opiskeluvuollessa.

I. Johdanto

Tämän raportin toteutus perustuu sopimukseen suomalaisen kansalaisjärjestön Taksvärkki ry:n kanssa toteuttaaksemme ”Ystävien kesken rakennamme poliittista osallistumista”-hankkeen evaluaation. Hanke toteutettiin neljän kunnan alueella San Marcosin, Quetzaltenangon ja Izabalin maakunnissa vuosina 2016 ja 2017 Programa de Atención, Movilización e Incidencia por la Niñez y Adolescencian -PAMI- toimesta.

Ulkoinen evaluaatioprosessi suoritettiin elo- ja syyskuun aikana alkaen hankedokumenttien läpikäymisestä ja täydentäen tätä haastatteluilla ja fokusryhmäkeskusteluilla toteutuksesta vastaavien henkilöiden kanssa. Haastatteluja tehtiin myös keskeisiksi koettujen ”epäsuorien hyödynsaajien” kanssa, jotka ensimmäisessä vaiheessa osallistuivat aktiivisesti hankkeen toteutukseen.

Tämän evaluaation tarkoituksena on ollut analysoida ja arvioida hankkeen suunnittelua, toteutusta ja tuloksia saadaksemme hyödyllistä tietoa päätöksentekoa, itsearviointia, toiminnan kehittämistä ja järjestön tavoitteiden saavuttamista silmällä pitäen. Pohdinta keskittyy hankkeen kokonaistoteutuksen ympärille ja analysoi evaluaatioille ”klassisia” osa-alueita (vaikuttavuus, tehokkuus, soveltuvuus, kestävyys ja toistettavuus).

Evaluaatio on luonteeltaan kvalitatiivinen ja se pyrkii mahdollisuuksien mukaan tavoittamaan muutokartoituksessa tunnistettuja elementtejä painottaen muutoksia paikallisesti tärkeiden toimijoiden, muutoksenteekijöiden, asenteissa ja käytöksessä.

”Ystävien kesken”- hanke ei rajoitu vastaamaan vain yhteen ongelmaan, vaan se pyrkii todellisten olosuhteiden parantamiseen kannustaen paikallisten asukkaiden, yhteisöjen ja organismien väliseen yhteistyöhön. Arvioinnissa on keskitytty kolmeen osa-alueeseen: (i) suorien hyödynsaajien asennemuutoksiin, (ii) tapaan, jolla hankkeen hallinnollinen ja tekninen ryhmä tukivat näiden muutosten aikaansaamista, (iii) PAMI:n hallinnollisen- ja teknisen tiimin sisäiseen toimintaan.

Evaluaatioraportissa esitetään ensin tiivistelmä hankkeen aiemmista toimista kolmen viimeisen vuoden eli hankkeen ensimmäisen vaiheen ajalta; heti tämän jälkeen kuvaillaan hankkeen ohjelmalliset ja strategiset piirteet.

Raportin seuraava luku koostuu hankkeen arvioinnissa käytetyn metodologian kuvauksesta johdattaen tätä seuraavaan tulosanalyysiin ennalta määriteltujen arviointikriteerien mukaan. Näitä ovat: soveltuvuus ja tarkoituksenmukaisuus, vaikuttavuus, tehokkuus, kestävyys ja

sovellettavuus. Tämä osio päättyy hankkeen tulosten analyysiin nostoen esiin tärkeimpiä löydöksiä havaittaviin muutoksiin liittyen ja tarjoten elinvoimaisempia ehdotuksia tulevien kuukausien toimintoja ajatellen.

Viimeiset kappaleet esittelevät hankkeen aikana kerrytettyjä oppeja. Nämä nousivat esiin työstettäessä evaluaatiota nuortenliikkeiden kanssa ja muodostavat näin evaluaation relevanteimmat johtopäätelmät ja suositukset juontuessaan yhteisestä reflektoinnista hankkeen toimijoiden kanssa. Raportin lopusta löytyvät arviointiprosessiin liittyvät liitteet.

II. Evaluaation kohde

1. Evaluaation konteksti

Nuorten osallistuminen keskittyy tällä hetkellä demokratian, ihmisoikeuksien ja ympäristönsuojelun toteutumisen vaatimisen ympärille. Yhteiskunnallisessa toiminnassa mukana oleminen tarjoaa nuorille tavan ilmaista intressejään, taitojaan ja kykyjään ja avaa lisäksi tilaisuuksia vuorovaikutukselle, joka johtaa uudenlaisen toimijuuden kehittymiseen.

Yksi mekanismi nuorten kansalaisuuden rakentamiselle ja vahvistamiselle on vapaaehtoisuus, järjestäytymisen tapa, joka pyrkii koko yhteisön yhteiseen hyvään ja jota kuvastavat yleensä solidaarisuus ja empatia. Vapaaehtoistyössä voi toimia aktiivisena muutoksen tekijänä, mikä vahvistaa sosiaalista koheesiota ja joukkoon kuulumisen tunnetta osallistujien kesken osana ryhmää, yhteisöä tai aluetta.

Osana sitoutumistaan tämän Guatemalan väestösektorin kanssa Programa de Atención, Movilización e Incidencia por la Niñez y Adolescencia -PAMI- on tehnyt vaikuttamistyötä niiden viranomaisten ja instituutioiden kanssa, jotka ovat vastuussa lasten ja nuorten oikeuksien turvaamisesta. PAMI on myös viime vuosina suuntautunut vahvistamaan nuorten osallistumisen roolia alueellisessa kehityksessä edistämällä vapaaehtoistyötä.

Vuodesta 2013 lähtien järjestö on pyrkinyt nuortenliikkeiden yhdenmukaistamiseen ja vahvistamiseen osana ”Ystävien kesken rakennamme poliittista osallistumista”- hanketta, jonka tavoitteena on edesauttaa lasten ja nuorten oikeuksien toteutumista ja asemaa Guatemalan kunnallispolitiikan keskiössä edistäen nuorten osallistumista yhteiskunnallisen ja poliittisen päätöksenteon areenoilla, ja sitä että kuntien toiminta ja rahoitus saataisiin ohjattua tämän sektorin hyväksi.

”Ystävien kesken rakennamme poliittista osallistumista”- hankkeen ensimmäinen vaihe kosketti kuutta kuntaa: Izabalin maakunnasta Puerto Barrios ja Morales; Suchitepéquezin maakunnasta Mazatenango ja Zunilito; Quetzaltenangon maakunnasta Coatepeque; ja San Marcosin maakunnasta Malacatán.

Ennalta määriteltiin kolme tavoitetta ja toimet näiden saavuttamiseksi:

- 1) Nuorten johtajuuden edistäminen kuntatason yhteiskunnallisessa ja poliittisessa dynamiikassa;
- 2) Itsenäisten nuortenliikkeiden aseman vahvistuminen; ja

3) Itsenäisten nuortenliikkeiden ja päätöksentekielinten välisen poliittisen dialogin vahvistuminen.

Tavoitteiden saavuttamiseksi suunniteltiin seuraavia toimintoja:

- demokratiaan, politiikkaan ja kansalaisuuteen liittyvän koulutuksen toteuttaminen;
- yhteisöllinen suuntautuminen ja projektio osana tätä kouluttautumista;
- päätöksentekotilanteisiin mukaan pääseminen, liikkeen tuen vahvistaminen;
- suunnitelmien ja lasten ja nuorten oikeuksia painottavien poliittisten agendojen työstäminen, toteutus ja tunnetuksi tekeminen;
- vaikuttamistyö ja lobbaus sekä neuvottelu ehdotusten toteuttamiseksi;
- julkisten instituutioiden tilivelvollisuutta tarkastelevien kansalaisprosesseihin näkyväksi tekeminen;
- ryhmien ja liikkeiden osallistuminen 2015 vaaliprosessiin.

Hankkeen ensimmäisen vaiheen evaluaation suosituksia noudattaen, PAMI päätti jatkaa kolmen vuoden aikana kehitettyä aloitetta ja keskittää voimansa neljän kunnan alueelle: Moralesiin, Puerto Barriosiin, Coatepequeen ja Malacatániin. Tämä oli seurausta nuortenliikkeiden kehittämistä toimintataidoista sekä merkittävästä varojen vähenemisestä, joka vaikutti hankkeen maantieteelliseen laajuuteen ja toimeenpanevan organisaation rakenteeseen.

On tärkeää tuoda ilmi, että hankkeen toteutuksen aikana Puerto Barriosin nuortenliike kohtasi rakenteen ja toiminnan kannalta monimutkaisia tilanteita. Tästä syystä vuoden 2016 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana hanketta koordinoiva tiimi päätti lopettaa toiminnot kunnan alueella keskittäen (henkilöstö- ja taloudelliset) resurssinsa jäljelle jääviin kolmeen kuntaan. Näin ollen tämä evaluaatio tehtiin Moralesin, Coatepequen ja Malacatánin nuorisoliikkeiden parissa.

Hankkeen toisessa vaiheessa keskityttiin nuorisoliikkeiden vahvistamiseen useanlaisen intervention muodossa:

- **Järjestön ja rakenteen lujittaminen** sisältäen muun muassa: johtajuus- ja ryhmätyöskentelytaitojen sekä liikkeen identiteetin vahvistaminen; sukupolvien välisen vaihdoksen edesauttaminen; liikkeeseen liittymiseen ja toimintaan osallistumiseen kannustaminen, edistäen näin naisten, lasten ja nuorten osallistumista kulttuurinen monimuotoisuus sekä sukupuoli-identiteetti huomioiden.

- **Osallistumis- ja järjestäytymisoikeuden näkyväksi tekeminen** jo olemassa olevissa ehdotuksissa ja uusia muotoiltaessa, edistäen viranomaisten kykyä tukea nuorten kansalaisoikeuksien toteutumista ja osallistumista päätöksentekoon.
- Hankkeessa perustettujen **kunnallisten lapsi- ja nuorisosaasiainvirastojen jatkuvuuden tukeminen**, sekä vaikuttamistyö uusien avaamiseksi, osana institutionaalisen vahvistamisen strategiaa, ja jotta virkamiehet hoitaisivat tehtävänsä turvata nuorten oikeuksien toteutuminen.

Hankkeen toimeenpanosta lähtien on pidetty sopivana suorittaa osallistavia menetelmiä hyödyntävä evaluaatio muutuskartoituksen näkökulmasta. Toisin sanoen painottaen osallistuvien ryhmien asenteiden ja käytöksen muutosta siinä kontekstissa, jossa nämä ovat kehittyneet. Evaluoitu aikaväli, hankkeen toinen vaihe, vastaa kahden vuoden ajanjaksoa alkaen tammikuusta 2016 ja päättyen joulukuussa 2017.

2. Evaluaation tarkoitus

Tämän evaluaation tarkoitus on oppia hankkeen toteutuksesta ja evaluaation tavoitteena onkin tarkastella hankkeen strategiaa, tarkoituksenmukaisuutta, tehokkuutta, tuloksia ja toteutettujen toimien tuomaa lisäarvoa. Lisäksi tarkoitus on tarjota suosituksia, jotka edistävät hankkeen tulosten kestävyyttä ja määrittellä hankkeen myötä opittuja asioita, jotka voivat olla hyödyksi tulevilla interventioilla.

Evaluaatiossa pyritään mahdollisimman objektiivisella tavalla määrittelemään hankkeen soveltuvuus, tehokkuus, vaikuttavuus ja toimintojen kantavuus hankkeen tavoitteiden valossa seuraavasti:

- Hankkeen institutionaalisten toimintojen syntetisointi;
- Sisäisen ja ulkoisen informaation säilyttäminen, jotta aloitteiden tekemistä voitaisiin jatkaa samassa ja muissa konteksteissa;
- Arvioida osa-alueita, joilla interventio on ollut positiivinen ja osa-alueita, joiden suhteen voitaisiin tehdä parannuksia.

III. Metodologia

Evaluaatio koostui seuraavista vaiheista:

1. Koordinoititapaamiset PAMI:n henkilökunnan kanssa; erityisesti hankkeen koordinaatiosta vastaavien henkilöiden kanssa arvioinnin aikataulun ja informaation keruussa käytettävien metodien määrittelemiseksi.

2. Luku- / ”Desk study”- vaihe: Dokumenttianalyysi

a. Institutionaalisen strategian, järjestön raporttien ja muistioiden lukeminen ja analyysi vuodesta 2016 alkaen.

b. Hankedokumenttien läpikäyminen: strateginen suunnitelma, vuosittainen toimintasuunnitelma, monitorointiraportit muiden muassa.

c. Monitorointiraporttien ja nuorisoliikkeiden vaikuttamistyötä varten tuotettujen materiaalien (kokousmuistiot ja viestintästrategiat muiden muassa) analysointi.

d. Hankkeen budjettitoteuman läpikäyminen.

e. Tapaaminen PAMI:n henkilökunnan kanssa dokumenttianalyysiin liittyneiden epäselvyyksien tarkistamiseksi.

3. Kenttätöväihe: nuorisoliikkeiden ja muiden asianosaisten konsultointi

a. Työkalujen suunnittelu

- PAMI:n koordinaatiosta, monitoroinnista ja johtamisesta vastaavalle henkilökunnalle suunnattu puolistrukturoitu haastattelu
- PAMI:n hallinto- ja kirjanpitohenkilöstölle suunnattu puolistrukturoitu haastattelu
- Suomalaisen kansalaisjärjestön Taksvärkin henkilökunnalle suunnattu puolistrukturoitu haastattelu
- Haastattelurunko nuorisoliikkeiden osanottajien fokusryhmäkeskusteluille
- Haastattelurunko ”epäsuorille hyödynsaajille” koskien heidän näkemyksiään hankkeesta

b. Kokous PAMI:n henkilökunnan kanssa työkalujen hyväksymiseksi ja vahvistamiseksi.

c. Haastattelujen aikatauluttaminen ja toteuttaminen PAMI:n ja Taksvärkki ry:n henkilökunnan kanssa.

d. Tiedon keruuseen tarkoitettujen työpajojen toteuttaminen Coatepequen (Quetzaltenango); Malacatánin (San Marcos) ja Moralesin (Izabal) nuorisoliikkeiden kanssa.

4. Datat käsittelyvaihe

a. Nuorisoliikkeiden parissa kerätyn informaation järjestäminen

b. Saavutettujen tulosten arviointi; PAMI:n henkilökunnan ja nuorisoliikkeiden antamien vastausten läpikäyminen ja analysointi *Vaikuttavuuden, Kestävyyden ja Sovellettavuuden* näkökulmista.

c. Alustavan raportin työstäminen.

d. Opittujen asioiden identifiointi ja priorisointi.

e. Avainasemassa olevan tiedon valmistelu sisäistä hyödyntämistä varten.

5. Lopullisten versioiden valmistelu

a. Alustava evaluaatioraportti PAMI:n pyytämän rakenteen mukaan

b. Evaluaation tulosten esitleminen PAMI:n ja Taksvärkin henkilökunnalle

c. Havaintojen liittäminen ja lopullisen evaluaatioraportin editointi

Evaluaation kattavuus ja rajoitteet

Oppimisprosessina evaluaatio painottaa saavutuksia suhteessa hankkeen tavoitteisiin, mutta sisältää myös parannusehdotuksia lyhyelle aikavälille eli hankkeen viimeiselle vuosineljännekselle. Tässä kohden huomioidaan toimintojen elinkelpoisuus ja ennen muuta se, että hankkeen jatkuminen ja kolmas vaihe eivät tule olemaan mahdollisia kyseisellä maantieteellisellä alueella.

Huolimatta siitä, että arvioinnin toimeksiantoon oli sisällytetty ehto toteuttaa arviointi muutokartoituksen näkökulmasta, mahdollisuudet tähän olivat hyvin rajalliset, sillä hankkeen suunnittelu on toteutettu loogisen viitekehyksen lähestymistapaa käyttäen. Tästä syystä käytetyt seurantatyökalut ja -toimet eivät vastaa muutokartoituksen mukaista lähestymistapaa. Monitorointijärjestelmä on institutionaalinen, ja sitä käytetään kaikkien hankkeiden seuraamiseen.

Koska nuoret olivat rajallisesti käytettävissä arviointiprosessin aikana, johti tämä alun perin suunnitellun, ryhmäkohtaista reflektiota ja yhteistä oppimista painottavan Kansalaiskahvila-metodologian muokkaamiseen. Nuorten aikatauluihin sopeutuminen muokkasi tiedonkeruuseen käytettyjä aikatauluja ja metodeja. On tärkeää mainita, että liikkeisiin osallistumisen lisäksi nuorilla on muita vastuita, koulu- tai yliopistopäivät eivät ole yhteneviä ja monissa tapauksissa nuorten aika jakautuu opiskelun, palkkatöiden ja kotitaloustöiden kesken.

Kaikesta huolimatta, evaluaatio pohjautuu loogisen viitekehyksen metodille hyödyntäen fokusryhmäkeskusteluilla (37 osallistujaa) ja yksittäisillä puolistrukturoiduilla haastatteluilla (16 avaininformanttia) saatua ensikäden informaatiota. Samaan aikaan toissijaisia lähteitä olivat hankkeen aikana tuotetut dokumentit: suunnitelmat ja raportit muun muassa. Informaation keruussa huomioitavat kunnat olivat Malacatán, Coatepeque ja Morales.

PAMI:ssa haastatellut henkilöt

Nimi	Asema
Ana Myrella Saadeh	Toiminnanjohtaja
Jorge Medrano	Apulaisjohtaja; ohjelma ja monitorointi
Ana Silvia López	Koordinaattori
Olga Marín	Hallinnollinen koordinaattori
Patricia González	Kirjanpitäjä
Larissa Fuentes	Hallinnon assistentti

Fokusryhmät

Ryhmä	Päivämäärä	Osallistujamäärä
Malacatánin nuorisoliike	09/09/2017	10
Coatepequen nuorisoliike	10/09/2017	20
Moralesin nuorisoliike	18/09/2017	07

Avaininformantit

Nimi	Asema	Instituutio
Rocío de León	Koordinaattori	Malacatánin kunnallinen lasten ja nuorten suojelun virasto
Carmen de Joaquín	Kunnallinen lasten ja nuorten suojeluverkosto REPRONAC - Coatepeque	Kunnallinen lasten ja nuorten suojeluverkosto REPRONAC - Coatepeque
Manfiel Castañón	Kunnallinen lasten ja nuorten suojeluverkosto REPRONAC - Coatepeque	Kunnallinen lasten ja nuorten suojeluverkosto REPRONAC - Coatepeque
Hector Ixcaquic	Kunnallinen lasten ja nuorten suojeluverkosto REPRONAC - Coatepeque	Kunnallinen lasten ja nuorten suojeluverkosto REPRONAC - Coatepeque
Élida García	Kunnallinen lasten ja nuorten suojeluverkosto REPRONAC - Coatepeque	Kunnallinen lasten ja nuorten suojeluverkosto REPRONAC - Coatepeque
Tatiana López	Koordinaattori	Coatepequen lasten- ja nuortenasiainvirasto
José Maldonado	Aluevastaava	Ihmisoikeuslainvalvonnan toimisto - Coatepeque
Magda Zacarías	Kouluttaja	Ihmisoikeuslainvalvonnan toimisto - Coatepeque
Néstor Magaña	Koordinaattori	Moralesin nuorisoasiaintoimisto ja lasten ja naisten asioiden neuvonantaja
Cetric Harris	Koordinaattori	Moralesin kulttuurikeskus

IV. Evaluaation tulokset ennalta määriteltyjen kriteerien mukaan

Alla oleva arviointiasteikko on muodostettu, jotta evaluaation arviointikriteerit olisivat ymmärrettävämpiä:

- **Alhainen taso:** Arviointikriteerejä ei täytetä riittävässä määrin ja on tartuttava toimiin, jotta tilannetta voitaisiin parantaa jäljellä olevan ajan puitteissa.
- **Tyydyttävä taso:** Arviointikriteerit täyttyvät, mutta joitain parannuksia suositellaan tehtäväksi.
- **Erittäin hyvä taso:** Arviointikriteerit täyttyvät odotusten mukaan.
- **Erinomainen taso:** Arviointikriteerit täyttyvät esimerkillisesti, tätä mallia voidaan noudattaa muissakin interventioissa.

1. Soveltuvuus ja tarkoituksenmukaisuus viittaavat paikallisten, kulttuurillisesti vaihtelevien tarpeiden ja maan sisäisten tarpeiden sekä hankkeen tarjoamien palveluiden yhdenmukaisuuteen ja kohtaavuuteen.

Hanke on johdonmukainen, ottaen huomioon paikalliset prioriteetit ja nuorten yhteiskunnalliselle osallistumiselle tarkoitetun tilan rajallisuuden. Hanke on relevantti, koska haastateltujen henkilöiden mukaan vastaavanlaisia aloitteita ei ole ollut alueella ennen. Coatepequen kunnan alueella mainitaan toimivan uskonnollisia ryhmiä ja urheiluseuroja sekä Kansallisen Nuorisoneuvoston -CONJUVE- ja Punaisen Ristin nuorisoryhmiä, mutta mitkään näistä eivät piirteiltään ja yhteiskuntapoliittiselta suunnitelmaltaan vastaa hankkeen nuorisoliikkeitä.

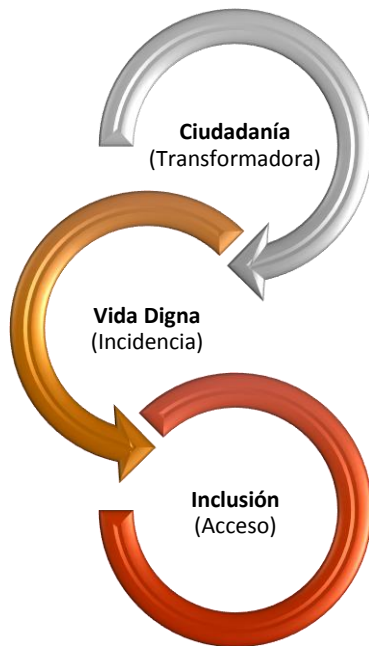
”Ystävien kesken rakennamme poliittista osallistumista”- hankkeen yleinen tavoite on linjassa seuraavan kanssa: ”Edistää lasten ja nuorten oikeuksia ja ihmisarvoa, sekä niiden keskeistä asemaa kunnallishallinnossa ja -politiikassa¹”. Näin myös seuraava alatavoite: ”Mahdollistaa nuorten tasa-arvoinen ja aktiivinen osallistuminen lasten ja nuorten etujen ajamiseksi kuntien alueella” on linjassa hankkeen suunnitteluvaiheessa voimassa olleiden Institutionaalisen Strategiasuunnitelman tavoitteiden kanssa.

Taksvärkki ry:n hankesuunnittelijan mielestä hanke, sen tavoitteet ja strategiset toimet ovat linjassa rahoittavan järjestön institutionaalisten tavoitteiden kanssa painottaen nuorten aktiivista kansalaisuutta oman alueensa kehityskysymyksissä.

---

¹ Bases de Planificación Estratégica 2011-2015 (huhtikuu 2011)

Lisäksi hanke vaikutti siihen, että Aktiivisen kansalaisuuden, Ihmisarvoisen elämän ja Inklusion painopisteet sisällytettiin PAMI:n nuorisosektorin Strategisen suunnitelman² päivitettyyn versioon.

KUVIO:

Aktiivinen kansalaisuus (transformatiivinen muutos) → Ihmisarvoinen elämä (Vaikuttamistyö) → Inklusio (mahdollisuudet)

Toiminnan keskiössä on ollut nuorten aktivoiminen omia oikeuksiaan puolustamaan.

Vaikka hankkeen luonteeseen ei kuulukaan ratkaisun etsiminen johonkin tiettyyn ongelmaan, sille on relevanttia nuorten kriittisen ajattelun kehittäminen. Hankkeen on onnistunut tuoda nuorten tarpeet kunnallisen päätöksenteon agendalle ja edesauttaa

oikeuksien toteutumista ajavien yhteiskunnallisten liikkeiden vahvistumista.

Mitä hanke on strategisesti tuonut PAMI:lle?

”Tietoisesti sisällyttää nuoret... suunnitella sitä, mihin suuntaan haluamme mennä nuorten kanssa.”

”Se sai alkunsa yhtenä painopisteenä... ja on nyt strateginen tavoite.”

Haastattelu PAMI:n toiminnanjohtajan kanssa

Toisaalta hankkeen suunnitteludokumenteista ja teknisistä raporteista ei löydy selkeää erittelyä aktiviteeteista, jotka ajaisivat sukupuolten, etnisten ryhmien tai ikäryhmien välistä tasa-arvoa.

Toteutettujen aktiviteettien joukosta löytyvät erilaiset teemapäivät, kuten Naistenpäivä ja Ympäristöpäivä, mutta näitä ei ole läpileikkaavasti sisällytetty hankkeen toteutukseen. Kulttuurista monimuotoisuutta ei ole erikseen huomioitu hankesuunnitelmassa tai sen

² Plan Estratégico 2017-2021 (tammikuu 2017)

toteutuksessa. Tämä johtuu todennäköisesti siitä, että hanketta toteutetaan alueilla, joiden väestöstä enemmistö kuuluu mestitseihin. Tästä huolimatta kulttuurisen monimuotoisuuden esiin nostaminen nuorten kanssa on erittäin tärkeää tulevaisuuden projekteissa, sillä on tärkeää levittää tasa-arvon ja monimuotoisuuden kunnioituksen periaatteita.

Edellä eritellyistä syistä johtuen **soveltavuuden ja tarkoituksenmukaisuuden tasoa** voidaan pitää **erittäin hyvänä**; hankkeeseen liitetyt odotukset toteutuvat, vaikkakin tulevaisuuden aloitteissa voitaisiin huomioida paremmin sukupuoleen ja etnisyyteen liittyvät kysymykset.

2. Vaikuttavuus: vastaa hankkeen tavoitteiden saavuttamisen tasoa tarkasteltaessa hankkeen suunniteltujen aktiviteettien toteutusta.

Hankesuunnitelma on tulosorientoitunut, vaikka logiikka kuvattaessa tulosketjua tuotoksista välittömiin tuloksiin ja kehitystavoitteisiin ei olekaan selkeä. Toisaalta kaksi vuotta on lyhyt aika saada aikaan pitkän aikavälin kehitysvaikutuksia, ja jopa välittömiä tavoitteita, mutta silti voidaan identifioida merkittäviä muutoksia mukana olleiden nuorten ja institutionaalisten toimijoiden parissa, jotka todentavat intervention tärkeyttä.

Hankkeen toisessa vaiheessa budjetti pieneni huomattavasti, jonka myötä myös hankkeen maantieteellinen alue supistui ja hankkeen toiminnallista rakennetta muokattiin, mukaan lukien PAMI:n työntekijän läsnäolo hankealueella. Toteutusvastuuta siirrettiin nuorille, mitä hankekoordinaattorin säännölliset vierailut kuntiin ja ohjeistus tukivat.

Vaikka rahoituksen pieneminen vaikutti hankkeen maantieteelliseen kattavuuteen ja toteutuksen rakenteeseen, tavoitteista ja suunnitelluista aktiviteeteista ei tingitty. Tästä johtuen evaluaation aikaan (kolme kuukautta ennen hankkeen päättymistä) kaikkia tavoitteita ei ollut saavutettu eikä kaikkia aktiviteetteja toteutettu.

Nuorten liikkeiden rakenteen vahvistamisen tavoite ei toteutunut kokonaisuudessaan, sillä ”noin 40 tytön ja pojan osallistumista jokaisessa nuorisoliikkeessä” ei kyetty säilyttämään kyseisen indikaattorin mukaisesti. Nuorisoliikkeiden rakennetta koskeva informaatio, liikkeiden luonne, osallistujien roolit ja syyt vaikuttamiselle, ovat edelleen nuorille jokseenkin epäselviä; ollen kuitenkin määrääviä tekijöitä pysyvän rakenteen saavuttamiseksi.

Mikä on liikkeen tavoite?

”En tiedä sitä.”

”Luulen, että se, että toimisimme yhdessä.”

”Ehkä informoida nuoria heidän oikeuksistaan ja politiikasta.”

”Lisätä nuorten kykyjä.”

Malacatánin nuortenliikkeen osallistujien vastauksia

Kaikissa tapauksissa vastaukset kysymyksiin nuortenliikkeiden olemassaolon syistä vaihtelivat. Useissa vastauksissa toistuu epätietoisuus tai ajatus 'yhdessä toimimisesta'.

On myös tärkeää nostaa esiin ennakoimattomia tuloksia, jotka kuitenkin vaikuttavat suoraan nuortenliikkeiden toimintaan. PAMI:n henkilökunnan poissaolo kunnissa johti yhteistyösopimusten allekirjoittamiseen liikkeiden kanssa ja nuorten osallistumiseen hankkeen toteutuksessa. Enemmän kuin hyödynsaajia, nuorista tuli hankkeen toteuttajia, joilla on hallinnollisia ja taloudellisia vastuita. Alkuun tämä vaati perehdytystä, mutta osallistuminen vahvistui hankkeen kuluessa. Tätä kirjanpidon ja taloushallinnon osaamista voidaan pitää hankkeen odottamattomana tuloksena. Liikkeiden jäsenet järjestäytyivät sisäisesti komissioiksi ja taitojensa mukaan vastasivat PAMI:lle itsenäisesti järjestämästään toiminnasta.

Yksi positiivinen löydös on, että hankkeen edetessä aktiviteettejä parannettiin saavutettujen oppien myötä. Muutoksia tehtiin eri alueiden tarpeiden mukaan, kuten työstettäessä lasten ja nuorten kunnallispoliittista ehdotusta Moralesin kunnan alueella, sekä osana koulutuskokonaisuuksia eli niin kutsuttuja ”Diplomados” - koulutuksia. Kouluttaminen on ollut tärkeää, jotta nuortenliikkeisiin on saatu lisää jäseniä.

Huolimatta budjetin asettamista rajoituksista ja nuorisoliikkeitä tukevan henkilökunnan vähenemisestä, PAMI keskitti resurssina vastaamaan kolmen kunnan tarpeita.

Hankkeen monitorointijärjestelmä koostuu suunniteltujen aktiviteettien ja tulosten varmentamisesta. PAMI:lla on institutionaalinen monitorointijärjestelmä ja standardisoidut työkalut, joita käytetään vuosineljänneksittäin aktiviteettitasolla kentällä. Tulostason työkaluja käytetään neljän kuukauden välein. Lisäksi lukukausittain järjestetään kokemusten vaihtoa eri hankkeiden työntekijöiden kesken, joihin osallistuu kaksi edustajaa kustakin nuortenliikkeestä.

Tässä tapauksessa arviointikriteerit täyttyvät **tyydyttävästi**; jäljellä olevan vuosineljänneksen aikana tulisi tehdä työtä **parannusten toteuttamiseksi** nuortenliikkeiden rakenteen vahvistamiseksi sekä vaikuttamistyön tavoitteiden, toimien ja mahdollisuuksien lujittamiseksi päätöksenteon areenoilla.

3. Tehokkuus: Viittaa erityisesti ajan ja resurssien hallintaan suhteessa hankkeen aktiviteettien toteutukseen. Rahallisten ja ei-rahallisten resurssien käyttö suunniteltiin yksityiskohtaisesti ja sopeutettiin varojen leikkaukseen ja valuuttakurssivaihdoksiin (EUR-GTQ).

Budjetti käytettiin suunnitellusti ja ilman viivästyksiä, sillä PAMI:ssa on käytössä sisäinen varojen käytön valvonnan ja seurannan mekanismi, eikä rahoittajankaan puolesta tapahtunut merkittäviä viivästyksiä varojen siirrossa.

Suurin osa kokonaisbudjetista kului PAMI:n henkilökunnan palkkojen maksamiseen ja joidenkin institutionaalisen toimivuuden takaavien kustannusten kattamiseen. Huomattavaa on, että samalla pääomalla onnistuttiin toteuttamaan ennalta arvaamattomia aktiviteetteja ilman että sillä oli vaikutusta muuhun ohjelmaan.

Edelliseen liittyen hankkeessa hyödynnettiin joitakin paikallisia (ei-taloudellisia) resursseja koordinoinnissa ja kunnanviranomaisten, valtionhallinnon ja yksityisten yritysten tuen hallinnassa. Tukea saatiin esimerkiksi äänentoistolaitteiston, kalusteiden, tilojen ja tarjoilujen modossa.

Yhteneväisesti tilien ja ohjelman toteutuksen tarkastuksen kanssa, **tasoa voidaan pitää erinomaisena**; toteutus on esimerkillistä ja voidaan toistaa muissakin projekteissa.

4. Kestävyys ja sovellettavuus; viittaa hankkeen toteutusmahdollisuuksiin suunnitellusti ja hankkeessa aikaansaatuisten tulosten jatkuvuuteen intervention päättymisen jälkeen.

Puhuttaessa sovellettavuudesta nuorten kuuluvuuden tunne jokaisessa liikkeessä korostui. Tämä identiteettiin, itsetuntemukseen ja ”muilta” tulevaan tunnustamiseen liittyvä tunne edellyttää yhteisiä intressejä. Nuorten aikomus ja tahto jatkaa nuorisoliikkeen toimintaa hankkeen päätyttyä huomioiden riskit, joita päätöksentekotilanteissa toimiminen pitää sisällään edustaa ensimmäistä suurta askelta kohti kestävyttä. Ilman nuorten osallistumista ei voitaisi puhua ”liikkeistä”.

”Virasto hoitaa nuorten asioita, koska nuoret halusivat avata Nuortenasiainviraston ja viime hallinnosta saakka sovittiin, että se olisi osa lastenasiainvirastoa.” OMPNAJ-koordinaattori, Malacatán

Toteutusaikana hankkeessa oli laadittu kestävyysstrategioita, joissa ei onnistuttu suunnitellusti. Strategioista tärkeimpänä esiin nousee kunnanviranomaisten vastuu liikkeiden toiminnan ja jatkuvuuden takaamiseksi. Tämän vuoksi tehtiin vaikuttamistyötä nuorisoasiainvirastojen avaamiseksi, näiden toiminnan suunnittelemiseksi ja lasten ja nuorten kunnallispolitiikan edistämiseksi Moralesissa, Izabalin maakunnassa.

”Minulla on ollut mahdollisuus toimia heidän kanssaan monien aktiviteettien parissa. Esimerkiksi vähän aikaa sitten juhlistimme nuortenpäivää ja he kävivät jättämässä hakemuksen myös ympäristöpäivän järjestämiseksi ja niin edelleen.”

”Olen myös pyytänyt heidän apuaan joissain aktiviteeteissa ja he ovat aina olleet hyvin käytettävissä.”

”Teen nuortenliikkeelle suunnatun kirjallisen pyynnön ja he neuvottelevat tästä kokouksessaan.” OMPNA-koordinaattori, Coatepeque

Paikalliselta tasolta löytyy myös muita toimijoita, jotka voivat tukea nuortenliikkeitä yhteisen toiminnan muodossa hankkeen päätyttyä. Tätä varten liikkeiden tulisi laatia pikimmiten toimintasuunnitelma.

”Coatepequen yhteisön kannalta olisi menetys, jos nuortenliike lakkaa olemasta. Meidän tulee määritellä ne keinot, joita voimme verkostona tehdä heidän tukemisekseen ja tehdä ehdotuksia tukemiseen liittyen:”

1. ”Verkostona voimme vaikuttaa siihen, että kunnanhallinto tunnustaa heidät järjestönä tai nuortenliikkeenä.”

2. ”Voimme luoda uuden osa-alueen verkoston vuosisuunnitelmaan nuortenliikettä varten ja pyytää tähän rahallista tukea.” Instituutioiden edustajat REPRONAC:in edessä

Lasten- ja nuortensuojeluverkosto – REPRONAC – ilmaisi Coatepequessa halukkuutensa tukea nuortenliikettä sisällyttämällä sen aktiviteetit verkoston toimintasuunnitelmaan ainakin kahdella painotusalueella tai ehdottaen omaa osa-aluetta liikkeen toiminnalle. Verkoston rahoitus tulee kunnalta ja sen toimintasuunnitelma muotoillaan vuosittain.

”Vaikka he tietävät minkä asioiden eteen haluavat toimia ja ovat järjestäytyneitä ja voimaantuneita, tarvitsevat he silti apua, ohjausta ja tukea aktiviteettiensa järjestämiseksi.” MINEDUC:in edustaja REPRONAC:in edessä

Tilanne Moralesissa on samankaltainen: nuortenliike osallistuu suojeluverkoston toimintaan ja saa apua kunnan nuorisovirastolta, poliittisen tuen saamisessa voidaan avustaa ja kansalaisjärjestöt tarjoavat muunlaista tukea.

Malacatánissa nuortenliikkeellä on erilaisia ongelmia kestävydessä; instituutioiden välistä verkostoa ei ole olemassa toimintaa tukemaan. Silti nuortenliike on onnistunut säilyttämään koulutusprosessin vuosi vuodelta kunnan tuella. On mahdollista tehdä vaikuttamistyötä tuen saamiseksi lähitulevaisuudessa, mutta tämä pitää tehdä välittömästi kunnan suunnittelun ja taloussuunnittelun aikataulujen takia.

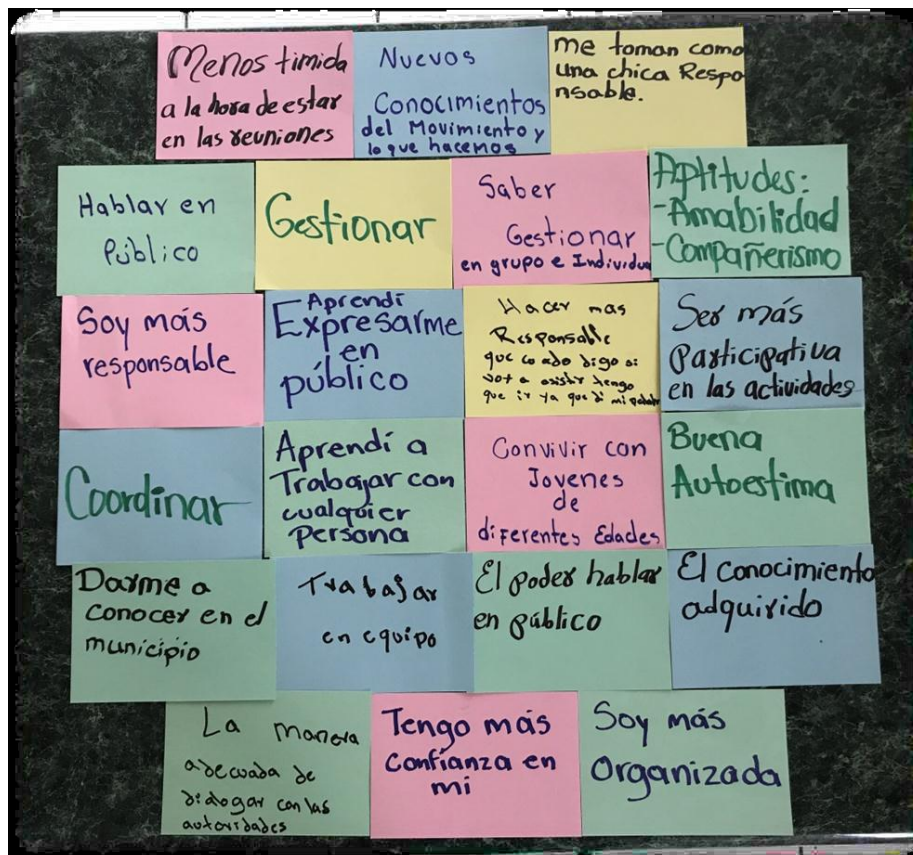
Taloudellinen tuki on asia, joka tulee järjestää tulevina kuukausina. On relevanttia huomioida, että näiden kolmen kunnan alueella nuoret onnistuivat muokkaamaan aikuisten näkemyksiä nuortenliikkeiden toiminnasta ja nuorten kyvystä kantaa vastuuta. Kaikki kolme liikkeettä kehittävät parhaillaan koulutusprosessiaan uusien jäsenten mukaan ottamiseksi. Uusien jäsenten kouluttaminen tehdään kunnan tuella, mutta liikkeiden toimesta. Liikkeet määrittelevät itse koulutusten sisällön, metodologian ja kouluttajat; tässä voidaan nähdä muutos aikuisten suhtautumisessa nuoriin.

Lisäksi kunnan tai suojeluverkostojen taholta pyydetään apua teemapäivien järjestämisessä tai liikkeille delegoidaan suoraan jonkin aktiviteetin toteuttaminen näiden vaihdellessa koulutusmessuista, kisoihin tai virkistysaktiviteetteihin.

”Nuoriin ja lapsiin liittyvä vaikuttamistyö on ollut yleisempää ja näkyvämpää; liike on vaikuttanut aika paljon tässä. Sen vuoksi viime vuosina on järjestetty tapahtumia erityisesti lapsille ja nuorille, joita ei välillä huomioitu lainkaan.” Lasten oikeustuomioistuimen edustaja REPRONAC:in edessä

Lapset ja nuoret, myös omasta näkökulmastaan käsin, ovat näiden vuosien aikana ja nuortenliikkeeseen liittymisen myötä kokeneet muutoksia käytöksessä ja jopa mielenkiinnonkohteissa.

Kolmen fokusryhmäkeskustelun aikana korostuivat muutokset asenteissa, käytöksessä ja arvoissa; nämä liittyvät muutokartoituksen indikaattoreihin. Keskusteluissa mainittiin toistuvasti ujoudesta yli pääseminen ja sujuva, itsenäinen kommunikointi paikallisten viranomaisten edessä. Myös ikätovereita kohtaan tunnettu empatia, niin koulussa kuin omassa yhteisössä, nousee esiin. Nuoret ovat ottaneet asiakseen lasten ja nuorten oikeuksien puolustamisen.

”Ennen en pystynyt puhumaan julkisesti, vaan vapisin ja nyt en, siitä on tullut tapa... Olen jopa ollut tekemisissä tiedotusvälineiden kanssa ja pystynyt ilmaisemaan itseäni hyvin.”

Malacatánin nuortenliikkeen jäsen

Tärkeimmät mainitut muutokset (yleisyyden mukaan)

- Itseilmaisuus julkisissa tilanteissa
- Sosiaaliset taidot
- Vastuullisuus
- Informaatio ja oikeuksien tunteminen
- Ryhmätyöskentely
- Erilaisuuden arvostaminen
- Sosiaalisiin kysymyksiin sitoutuminen
- Järjestelmällisyys ja järjestäytyneisyys
- Täsmällisyys

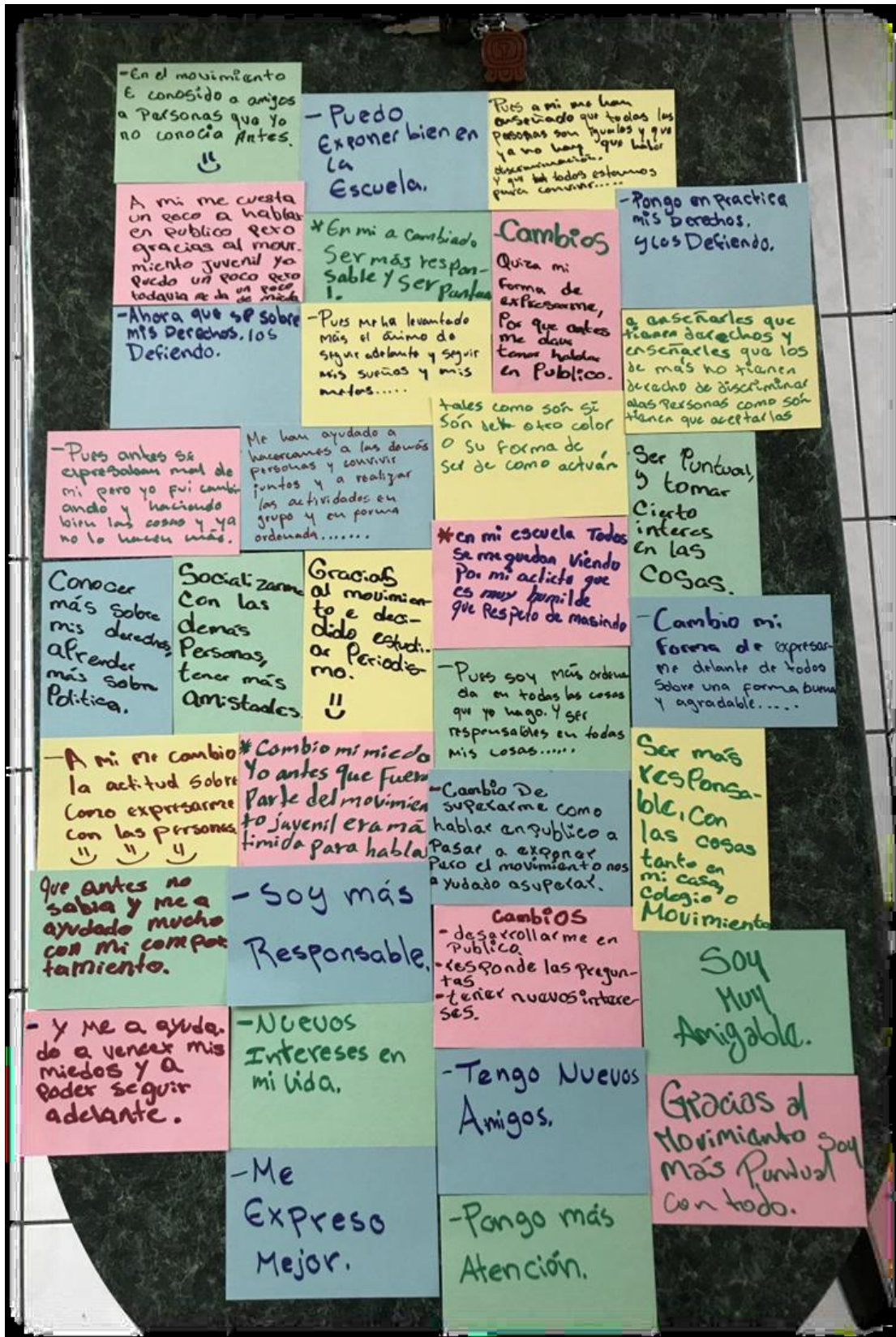
Sovellettavuus

- Oikeuksista käytävä keskustelu uskonnollisissa ryhmissä ja kouluissa
- Yhteisössä tai ystävien kesken, lapsiin kohdistuvien väärinkäytös- ja kiusaustilanteissa
- Vuorovaikutustilanteet viranomaisten kanssa aktiviteettien toteuttamiseksi
- Kanssakäyminen yksityisten yritysten kanssa
- Urheilutapahtumat
- Työpaikan vastuutehtävät

Nuortenliikkeisiin osallistuminen on jopa vaikuttanut joidenkin nuorten alavalintoihin heidän aloittaessaan yliopisto-opintoja tulevina kuukausina. Esimerkiksi yksi Malacatánin liikkeen jäsenistä on päättänyt opiskella viestintää oltuaan tekemisissä tiedotusvälineiden kanssa. Samoin yksi Coatepequen liikkeen jäsenistä on päättänyt opiskella sosiaalityötä voidakseen edelleen työskennellä yhteiskunnallisten ja kehityskysymysten parissa.

”Olemme saaneet kokemusta ja tietoa, koska opiskellessasi et opi kaikkea heti yhden kurssin aikana. ”Diplomado”-koulutuksissa opimme oikeuksistamme. Milloin meille koulussa opetettaisiin oikeuksiamme? Tämä auttoi meitä enemmän: järjestämään

julkisen toiminnantarkastuksen, jopa alavalinnoissamme ja se on jotain, josta tulee olemaan meille hyötyä loppuelämämme ajan.” Moralesin nuortenliikkeen jäsen

Nuoret ovat sitoutuneet yhteisöissään siihen, että vievät oppimiaan asioita eteenpäin eli kouluttavat puolestaan toisia nuoria; jokainen tahollaan ja omalla alueellaan on omaksunut nuorten ja lasten oikeuksien puolustamisen. Tämä sitoumus ei rajoitu vain nuortenliikkeessä toiminnan ja näiden toteuttamien aktiviteettien piiriin, vaan vastuunkanto nuorisosektorista ulottuu johtoryhmien kokouksia ja teemapäivien viettoa kauemmas.

Tätä arvioinnin kohdetta toteutetaan **tydyttävästi**. Jotkin arvioinnin kriteerit täyttyvät, mutta **tarvitaan välittömiä toimenpiteitä kestävyuden vahvistamiseksi, etenkin taloudellisesta näkökulmasta katsottuna**.

5. Hankkeen tulosten analyysi

Ensimmäinen tulos: Kolmen nuortenliikkeen rakenteen, taitojen ja opitun soveltamisen sekä suunnittelun vahvistuminen. Alla mainitaan tärkeimmät aktiviteetit:

- Toimintarakenteen vahvistuminen
- Liikkeiden toimintasuunnitelmien työstäminen
- Liikkeiden kokoontumiset
- Liikkeiden tukeminen ehdotusten suunnittelussa

Saavutukset
<ul style="list-style-type: none">
• Toimintakyvyn ja oikeuksien tuntemuksen huomattava kehittyminen
<ul style="list-style-type: none">
• Nuorten johtajuus
<ul style="list-style-type: none">
• Kaikkien yhteinen päätös toimia yhdessä ja jakaa tehtäviä aktiviteettien toteuttamiseksi
<ul style="list-style-type: none">
• Uusien jäsenten mukaan saaminen, kouluttaminen
<ul style="list-style-type: none">
• Yhdessä työstetyt ja säännöllisesti tarkastetut toimintasuunnitelmat
<ul style="list-style-type: none">
• Ryhmään kuulumisen tunne ja vastuunkanto liikkeessä toimittaessa
<ul style="list-style-type: none">
• Naisten ja miesten yhtäläinen edustus; vaikkakin miesjohtajuus on tunnustetumpaa ja tyypillisempää edustustehtävissä

Heikkoja kohtia, joissa mahdollisuus parantaa

- Vähäinen organisaatiokaavion ja tehtävien tuntemus
- Tavoite tai nuortenliikkeen tarkoitus ei muodosta yhteistä visiota
- Jäsenten vähäinen osallistuminen sisäisiin toimintoihin, ei päde julkisiin aktiviteetteihin
- Aktiviteettien vajaa suunnittelu ilman, että tavoitteita tai vastuualueita olisi määritelty
- Vain jotkut jäsenistä tuntevat ”vaikuttamistyön aktiviteetteja”
- Kokouksia julkisten aktiviteettien suunnittelemiseksi ja vastuualueiden jakamiseksi järjestetään, mutta kokouksia liikkeen toiminnan ja tarkoituksen reflektointiksi on vain rajallisesti

Toinen tulos: Nuortenliikkeiden sijoittuminen osaksi kuntien sosiaalista ja poliittista dynamiikkaa. Seuraavat suunnitellut aktiviteetit tuloksen saavuttamiseksi:

- Nuorten yhteiskunnallisen ja poliittisen osallistumisen tukeminen
- Nuortenliikkeiden tukeminen oikeuksien toteutumisen vaatimisessa
- Virtuaalisen viestintästrategian suunnittelu ja toteutus

Saavutukset

- Nuorisoliikkeiden muilta yhteiskunnallisilta toimijoilta saama tunnustus
- Kunnanjohtolta saatu tunnustus
- Suojeluverkostoissa ja kunnan kehittämisvaltuustoissa osallistuminen
- Viranomaisten muuttunut käsitys nuorista
- Aktiviteettien ja vastuualueiden delegointi (kouluttaminen, teemapäivien aktiviteetit)
- Kunnan panostus nuoriin (kuntien nuorisoasiainvirastot, julkinen politiikka)
- Paikallinen näkyvyys (paikalliset mediat, sosiaalinen media)

Heikkoja kohtia, joissa mahdollisuus parantaa
• Vaikuttamistyön agenda ei ole selvä
• Osallistuminen päätöksentekoon, mutta rajallinen ymmärrys tämän tarkoituksesta
• Ei oikein tunneta julkisia instituutioita (INACIF, SVET) tai niiden tarkoituksia
• Oikeuksien toteutumisen vaatimisessa ei ole huomioitu nuorten näkemystä
• Virtuaalisen viestinnän strategiaa ei hyödynnetä Facebook-julkaisuissa
• #nytonhetkemme- viestiä ei ole omaksuttu
• Liikkeiden tunnustus on edelleen riippuvaista PAMI:n läsnäolosta (identifioidaan edelleen osaksi järjestöä)

Kolmas tulos: PAMI:n institutionaalinen vahvistuminen, joka sisälsi seuraavat aktiviteetit:

- Monitorointikäynnit; aktiviteettien toteutuminen, tulosten edistyminen ja indikaattorien täyttyminen
- Teknisten ja taloudellisten raporttien työstäminen
- Kuukausittaiset ja neljännesvuosittaiset koordinaatiotapaamiset
- Institutionaalinen tilintarkastusprosessi
- Poliittisiin instansseihin osallistuminen kansallisella tasolla
- Tilivelvollisuus valtion tahojen edessä

Saavutukset
• Teknisten ja taloudellisten raporttien ajoissa jättäminen
• Säännölliset monitorointikäynnit ja seurantatyökalujen käyttö
• Rahoittajan konsultointi hanketta koskevissa muutoksissa
• Täsmällinen ja laadukas toteutus
• Hankkeen linjaus ja strateginen suunnittelu
• Nuorisoliikkeiden jatkuva tukeminen
• Teknisen ja johdon henkilökunnan osallistuminen ja läsnäolo

Heikkoja kohtia, joissa mahdollisuus parantaa			
•	Institutionaalinen arvoperustainen ohjeistus	kulttuuriseen monimuotoisuuteen ja sukupuoleen liittyen	
•	Suunnittelu-, monitorointi- ja arviointityökalujen muokkaaminen	muutuskartoitusta seuraten	
•	Hallinnollisen ja kirjanpitohenkilökunnan mukaanotto ja/tai osallistuminen	hyödynsaajien parissa hallinnollisen osaamisen vahvistamiseksi	
•	Nuorten mukaanotto	monitorointitehtäviin (toteuttajina ja reflektoinnin ja oppimisen muodossa)	
•	Institutionaalinen läsnäolo	hankkeen toteutusympäristöissä, päätöksentekoinstansseissa	

V. Johtopäätelmät

- Yleisellä tasolla tavoitteet saavutettiin, ainakin liikkeiden toimintarakenteen vahvistamiseksi.

Tänä vuonna hankkeen haasteena oli ylläpitää 40 osallistujan keskiarvoa kussakin liikkeessä. Kahden kunnan alueella on kehitetty uusia koulutusprosesseja ja tässä yhteydessä on tärkeää mainita, että koulutuksen tulisi olla jatkuvaa, kuten uusien jäsenten rekrytoimisenkin. Tämän tyyppiset järjestöt ovat riippuvaisia sukupolvien välisen vaihdoksen toimivuudesta ja toimintarakenteensa sopeutumisesta uusiin toimijoihin, jotka omaksuvat uusia rooleja vanhojen siirtyessä eteenpäin elämässä. Mutta myös väistyvien jäsenten taitoja ja tietoja tulisi hyödyntää muokkaamalla liikkeen rakennetta sellaiseksi joka mahdollistaa neuvoo-antavan roolin. On tärkeää tehdä näitä muutoksia hankkeen viimeisten kuukausien aikana. Tämä tarkoittaa, että kaikkien liikkeiden tulisi selkeyttää tavoitteensa ja muotoilla toimintaehdotus, joka sisältää neuvonantoa ja asiantuntemusta hyödyntäen erilaisia kokemuksia ja opittuja asioita.

- Viimeisimmässä vuosikokouksessa, jossa valittiin liikkeiden edustajat, oli epäselvyyttä liikkeiden rakenteeseen, toimintaan ja tavoitteisiin liittyen. Tämä on vaikuttanut toiminnan tehokkuuteen liittyvään arviointiin ja vaatii välittömiä parannuksia. Liikkeiden vahvistamiseksi on välittömästi vahvistettava liikkeen tarkoitusta, luonnetta ja tavoitteita. Nämä on esitettävä myös kirjallisessa muodossa, jotta asiaa voi edistää alueilla.
- Hankkeen eteneminen osoitti, että jatkuva kouluttaminen tässä vaiheessa hanketta on välttämätöntä uusien jäsenten saamiseksi ja johtotehtävien kierrättämiseksi. On myös välttämätöntä vahvistaa koulutusten fasilitoijien ja muiden tukijoiden tietynlaisia ominaisuuksia. Tässä viittaamme erityisesti aikuisiin, jotka kuntien lasten- ja nuortenasiainvirastoista käsin tai opettajina (Coatepeque) ovat olleet mukana järjestetyssä toiminnassa. Myös ihmisoikeusasioita valvovan toimiston edustajan tuella voitaisiin edesauttaa lasten ja nuorten ihmisoikeuksien toteutumista.
- Jatkuva, sertifioitu koulutus on kaikkein tärkein komponentti tämän tyyppisissä projekteissa mahdollistaen tietojen kartuttamisen lisäksi sosiaalisten suhteiden muodostumisen osallistujien välille. Yksi mainituimmista positiivisista vaikutuksista nuorten keskuudessa on ystävyys, joka on syntynyt yhteisten tavoitteiden ympärille,

sekä empatia, jota nuoret tuntevat eri konteksteista (mm. koulu, työ ja kirkko) tulevia ikätovereitaan kohtaan.

- Kaikenlainen koulutus on vaikuttavassa asemassa nuorten elämässä ja prosessien kestävydessä. Hallinnollisten ja taloudellisten taitojen kartuttamista voidaan pitää hankkeen ennalta arvaamattomana tuloksena, jota ei ollut sisällytetty ohjelman suunnitelmaan. Tämä oli seurausta olosuhteista, joiden myötä taitoihin perehdyttiin, ja joka muuttui konkreettisiksi taidoiksi ja on sallinut itsenäisen varojen hallinnan.
- Nuorten itsensä mukaan muutokset heidän asenteissaan ja käytöksessään ovat selkeitä. Esille nousevat erityisesti julkinen puhuminen sekä puhe- ja johtamistaidot.
- On tärkeää, että PAMI työstää hankkeesta saatujen oppien pohjalta interventiomallin, jota se voi jakaa muiden järjestöjen kanssa ja jopa replikoida tulevissa hankkeissaan.
- Nuorisoliikkeiden työn esittelemisen mekanismina uusien ihmisten mukaan saamiseksi voidaan muotoilla strategiaksi, joka sisältää keskustelutilaisuuksia ja työpajoja kouluissa, joihin myös liikkeiden jäsenet osallistuvat. Sosiaalisessa mediassa toteutettavaa aktivismia voitaisiin parantaa järjestäytymällä kiertäviin komissioihin.
- Vaikuttamistyön komponentissa on monta parannettavaa osa-aluetta, mutta ennen muuta tulisi selkeyttää instituutioiden väliseen päätöksentekoon osallistumisen tavoitteita. Näitä ovat kunnallinen kehitysneuvosto tai lasten ja nuorten suojeluverkostot. Molemmat tarjoavat mahdollisuuden vaikuttaa nuorten asioihin, mutta on välttämätöntä siirtyä teemapäivien vietosta laajempaan toimintasuunnitelmaan. Hanke on hyödyntänyt identifioimansa vaikuttamistyön mahdollisuudet ja tästä on seurannut myös ennakoimattomia tuloksia, kuten Moralesin kunnan nuorisopolitiikka. Tämä kuitenkin vaatii nuorten tarpeet huomioon ottavaa ja nuorten itsensä muotoilemaa strategiaa.

VI. Suositukset

- Ottaa muutokartoitusmenetelmä käyttöön järjestössä. Tämä tarkoittaa suunnittelu- ja seurantatyökalujen muokkaamista; ehdotamme tapaustutkimusten ja elämäntarinoiden keräämistä asennemuutosten dokumentoimiseksi.
- Ottaa nuoret mukaan kouluttamisprosessiin, koulutusten sisältöjen tulisi käsitellä kunnan talousarvioiden ja -suunnitelmien tekoa, jotta kunnanhallinnon edessä voidaan toimia hyvin lähtötiedoin.
- Sisällyttää sukupuoleen ja monikulttuurisuuteen liittyvät teemat koulutusprosessiin. On tärkeää ennaltaehkäistä syrjintää ja väkivaltaa sen kaikissa ilmenemismuodoissa.
- Seuraavissa hankkeissa laatia exit-strategia. Jos kestävyys perustuu kuntaan, hakea rahoitusta hankkeeseen osallistuvilta kunnan virastoilta, tehdä vaikuttamistyötä ja seurata resurssien käyttöä.
- Hankkeen toimintastrategian tulee huomioida muodollisen opetuksen aikataulut ja jaksot. Suunnittelusta alkaen tulee ehdottaa tavoitteita ja aktiviteetteja, jotka ovat yhteensopivia hyödynsaajien muiden aktiviteettien kanssa. Strategia tulee suunnitella tämän käytettävyyden mukaan, mikä tässä tapauksessa olisi voinut sisältää ainoastaan työaikoja iltaisin tai viikonloppuisin.
- Toteuttaa sukupuolianalyysi ja tarkastella naisten ja miesten erilaisia osallistumisen muotoja, sekä tehtävien jakoa sukupuolen ja aktiivisuuden mukaan.
- Vahvistaa tulevan vuosineljänneksen aikana tietämystä liikkeen rakenteesta, olemassaolon syistä, työnjaosta ja tehtävistä, sekä luoda jatkosuunnitelma vähintäänkin vuodelle 2018.
- Lähestyä suojeluverkostoja, jotta varmistetaan nuortenliikkeiden kestävyys ja poliittinen tuki. Tätä varten ehdotetaan toimintasuunnitelman luomista.
- Tehdä mainosvideo/videoreportaasi, joka koostaa nuorisoliikkeiden saavutukset ja tarinan näiden viiden vuoden ajalta, sekä päivittää sosiaalisen median verkostot uutissyötöllä tai muilla julkaisuilla. Facebookin fanisivusto voi olla hyvä mainostuksen työkalu, kun se on jatkuvassa käytössä. Ennen hankkeen päättymistä nuortenliikkeet voivat nauhoittaa lyhyitä videopätkiä liittyen omiin henkilökohtaisiin kokemuksiinsa ja muutoksiin asenteissa osana nuortenliikkeitä. Tämä materiaali mahdollistaisi laajemman yleisön tavoittamisen paikallisesti, alueellisesti ja kansallisella tasolla.
- Orientoida liikkeiden edustajia siihen rooliin, joka heidän tulee ottaa päätöksenteon instansseissa (vaikuttamistyön agenda).

- Sisällyttää saman tyyppisiin projekteihin PAMI:n taloushallinnollisen henkilöstön suora tuki nuorille, jotta toiminnalliset vastuut pysyisivät erillään kirjanpidollisista vastuista. Hallinnollinen perehdytys ja tätä vastaava tuki voi olla peräisin instituution omalta henkilökunnalta.

Movimiento Juvenil Moralense

Comité Ejecutivo

-Najary -Son los encargados de planificar y coordinar las diferentes actividades como: reuniones del comité ejecutivo y del movimiento, proyecciones comunitarias y representar al movimiento en diferentes actividades municipales

-Roberto

-Jeason

-Marlin

Participación Incidencia	Comisión Comunicación	Gestión
Ligia Deshan Astrid José Luis Nelson Marlin Najary Roberto Jeason Sofia	Marlin Roberto Jeason	Roberto Najary Jeason

VII. Hankkeessa opittua

- Tämän tyyppisten, kriittiseen ajatteluun ja kykyjen kehittämiseen kannustavien hankkeiden toteuttaminen on mahdollista vain paikalliset kyvyt / taidot tunnustaen ja niitä edistäen. Evaluoidussa hankkeessa näkyy erinomaisesti toteuttavan järjestön maantieteellisen alueen ja sosiokulttuurisen kontekstin tuntemus.
- Hankkeen perusteltu kanta on ollut pysyä erillään poliittisista puolueista, joiden toiminta korostui toiminta-alueella, jossa samanaikaisesti siirryttiin vaalikaudesta toiseen ja uudet viranomaiset asettuivat valtaan. Lisäksi on ollut perusteltua säilyttää johdon ja hanketta toteuttavan henkilökunnan korkea teknisen taidon taso.
- On erittäin tärkeää valmistella hankkeen alkaminen kunnissa niin, että olosuhteet tunnetaan ja niihin on osattu valmistautua. Lisäksi on tärkeää ennakoida hankkeen päättyminen ja informoida hankkeen toimijoita otolliseen aikaan, jotta voidaan varmistaa strategisten toimintojen jatkoseuranta paikalliset kyvyt ja tarvittava kanssakäynti toimijoiden kanssa huomioiden.
- On tarpeellista määritellä nuortenliikkeiden jäsenkriteerit potentiaalisiin uudet jäsenet huomioiden. Hankkeen ensimmäisen vaiheen aikana ”Diplomado” – koulutuksia varten määriteltiin koulutukseen osallistumisen vaatimukset, mutta liikkeiden jäsenille ei määritelty vaatimuksia. Lisäksi kaivataan ohjeistusta jäsenten toiminnasta poisjättäytymiseen, erityisesti johtajuuden näkökulmasta
- Yhteistyösopimusten tekeminen liikkeiden kanssa ja nuorten näkeminen yhteistyökumppaneina vaikutti nuorten hankkeeseen sitoutumiseen. Tasavertainen kanssakäyminen nuorten kanssa, joilla oli suoria vastuita hankkeen toteutukseen liittyen, sallii liikkeiden identiteetin vahvistumisen ja toisaalta karkotti idean siitä, että toimittaisiin tiettyjen toimijoiden pussiin.
- Seurantakäytäntöihin tulee sisällyttää kriteerejä sisäisten ongelmien, johtajuuden ja vaikuttamistyön täysimääräisen osallistumisen esteiden havainnointia ja todentamista varten. Saavutusten ja haasteiden reflektointi tulee suorittaa yhdessä nuorisoliikkeiden kanssa.
- Hankkeen ensimmäisen vaiheen arvioinnin tulosten mukaisesti jatkovaiheeseen valittiin liikkeet, jotka olivat edenneet tyydyttävästi; kuitenkin maantieteellinen laaja-alaisuus asetti toiminnallisia ja taloudellisia haasteita varojen vähentyessä. Mitä tahansa hanketta suunniteltaessa tulisi huomioida maantieteellinen keskittyminen

institutionaalisen strategian mukaisesti, jotta henkilöstö- ja taloudellisia resursseja voitaisiin hyödyntää tehokkaammin.

- PAMI:n institutionaalinen vetäytyminen alueelta tulee tehdä vaiheittain, jotta järjestö ei menetä mainettaan. Edustus strategisissa päätöksenteon instansseissa tulisi pyrkiä säilyttää. PAMI:n saama tunnustus perustuu paljolti sen tekemään vaikuttamistyöhön ja nuorten ja lasten oikeuksien lobbaukseen; institutionaalista tunnettavuutta voidaan parantaa säilyttämällä läsnäolo edellä mainituissa instansseissa.
- Samankaltaisissa olosuhteissa on välttämätöntä miettiä soveltuvampaa mekanismia varojen ohjaamiseksi alueille.
- Kestävyyteen tähtäävät toimet tulee toteuttaa samanaikaisesti hankkeen muiden aktiviteettien kanssa, jotta vähitellen luodaan edellytykset jatkuvuudelle.